

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 „
 Helyben békés hordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétig az ország utáni napok kivételével

Beosztás és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kizárólag visszadási vagy megőrzési nem vállal.

Hirdetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, jan. 10

Autonomia, kongrua és egyetem.

(a.) Az egyházpolitikai viták óta mindig érdeklődéssel várja és kíséri a közvélemény a kultusz-budget tárgyalását, a mikor a legérdekesebb kérdések kerülnek vita alá.

Most még nagyon messze vagyunk a kultusz-vitától, maga Széll Kálmán politikai életünk irányítója sem tudná megmondani, mikor kerül majd rá a sor a Ház plénumában, annyi mindent kell még addig elintézni, de a bizottsági tárgyalások már a kultusz-budgetnél tartanak, egyelőre pedig ezek is kielégítik kíváncsiságunkat.

A tegnapi tárgyaláson Rakovszky nehézkesebb kérdéseket dobott Wlassich miniszter elé, a kinek a válaszai alig fogják megnyugtani az ország katolikusait.

A sürgős megoldásra váró ügyek közül az autonomia, kongrua és egyetem ügye köti le leginkább a katolikusok érdeklődését, ezekre kért Rakovszky is felvilágosítást a minisztertől.

Az autonomiai kongresszus egy évvel ezelőtt befejezte munkálatait, elaboratuma a király előtt van, kíváncsian várjuk, mi lesz a sorsa?

Wlassich nagyon rejtelmesen beszélt róla. Ő már kidolgozta véleményét, miniszterfarsainak referált is róla. Örvendünk rajta. De hogy miben áll az ő véleménye s mit szólnak hozzá miniszterfarsai? —

azt szeretnénk tudni. Két dolgot mondott még Wlassich az autonomiáról — egyikben sincs köszönet.

Egyik az, hogy ő a fennálló törvények változtatása nélkül óhajtja létesíteni az autonomiát.

Ugyan lehet-e törvény nélkül valamire való reformot létrehozni? Az a rengeteg kérvény, ami évenként a képviselőházhoz érkezik s amelynek tárgyalását csak amugy félvállról sem képes elintézni a T. Ház, tanuskodik róla, hogy ma mindenki új törvénytől, vagy a réginek célszerű módosításától várja sorsának jobbra fordulását. Ahány kongresszus ülészik nagy Magyarországon, — pedig ezeknek a száma igazán légió, mind új és új törvényt kíván a parlamenttől. Csak éppen a katolikusok érdekében vonakodnak a magyar parlament törvényt hozni vagy módosítani. Ugyan miért fél annyira Wlassich miniszter törvényesen biztosítani a katolikusok jogait? Persze ami törvényesen van biztosítva azt bajos mellőzni vagy megsérteni, talán ezért félnek törvényesen biztosított jogokat adni a katolikusoknak?

Ha csak annyi jogot akar nyújtani Wlassich az autonomiának, amennyit a jelenleg érvényben levő törvények mellett — azok módosítása nélkül lehet, — akkor bizony nem lesz benne köszönet.

De hát mi akadály van a törvények módosításának? Hogy vagyoni és iskolai dolgokban nagyobb önállóság illetné meg a katolikusokat — ettől fél a miniszter? Hát a szerbek, románok és reformátusok autonomiája nem nyugtalanítja a minisz-

tert? Vagy a katolikusok, akik az ország lakosságának 61 %-át képezik kevesebbet érdemelnek?

Még egy nyilatkozatot tett Wlassich az autonomiáról és ez ebben a formában új dolog.

Azt mondja ugyanis, hogy az autonomiát ki kellene kapcsolni a politikai kérdések közül.

Lényegben igaza van, az autonomia nem politikai, illetve nem pártkérdés. De éppen az a baj, hogy a kormány pártkérdésnek, hatalmi kérdésnek tekinti. Erre vall a miniszternek előbbi nyilatkozata, hogy törvény-revizio nélkül akarja azt létesíteni. Tessék elállani az ilyesféle törekvésektől s megadni a katolikusoknak az őket megillető jogokat, akkor nem lesz politikai kérdés. Addig azonban, míg ezt nem teszi, csak pusztá frázisnak tekinthető Wlassich miniszter e nyilatkozata.

A kongruáról nem nyilatkozott érdemlegesen a miniszter. Nincs még kész az összeírás. De kinek a hibáján vagy mulasztásán késik a dolog? Tessék megsürgetni és végre valahára az illetékes fórum, a püspöki kar közbejöttével — véglegesen rendeztetni ezt az égetően szükséges kérdést.

Végre érdekes, de ismét rejtélyes nyilatkozatot tett Wlassich az egyetem ügyéről. Ő kész kiadni a kath. jellegű alapítványokat, de — — előbb azt kell meghatározni, melyek azok a kath. jellegű alapok?

Uramfia! Meddig tart még ez a játék? Két évtizede elmúlt már, hogy b. e. Apáthy István, a kiváló jogtudós és Ap-

A „TISZÁNTÚL“ TARCZÁJA.

Bartók Lajos.

Sirtál, hogy a pap lábad kente...
 Oh, dalnok, mi jutott eszedbe?
 Hogy távozol e földi hontul, —
 S nyílik-e más ott, a síron túl?

Vajh, hittél-e a más világban?
 Vagy egy örök, nagy éjszakában?
 Gondoltad, hogy megszűnöl lenni, —
 Hír, dicsőség, mind semmi, semmi?

Remélted: nem ily ifjan, később
 Hagyod el a művészi vésőt,
 S a dícsők, kik lelkedben laktak,
 Eltűnnek, mert ki nem faraglad?

Vagy tán, hogy itt hagyod hazádat,
 S mit ez adott: a palma-ágot,
 Hegyét, völgyét, folyóját, fáját,
 Mező s liget gyönyörű táját.

És ihletedben mely szülemlék.
 Az a híres „Kárpáti emlék“,
 Mind itt marad, fájó emlékek —
 S lelked beszámol Istenének?

Záporra fény, üdesség támad...
 Tán, hogy könnyűt hozott a bánat,
 Tisztára mosta lelked, és ez
 Ugy szállt itélő Istenéhez!

Ember György.

Osszel és tavasszal.

Ira: Kaupps-Heikki.

Nyár multával ismét bajos lón a járás-kelés. Annyi hó esett, hogy az ember-lába folytonosan ide-oda csuszott, mikor egyet lépett. Az ut menté teli volt sikamlós rögökkel. Aztán még egy óra járásnyi erős domb volt hátra. A szavói* emelkedésen kellett átsietnem,

* Szavo Finnország egyik tartománya. Finnország kilencz tartományra oszlik.

A domb derekán már csak egy csepegett rólam az izzadság és irgalmatlanul szomjaztam.

Egy irtásföld tárult föl előttem, s ennek a közepén egy kis, ujdonatuj honyhó állt, melyet tulajdonosáról Lipponen-kunyhóknak neveztek.

Egy kicsit megpihenek — gondoltam és betértem a kunyhóba. A házikó előtt egy szánkóban vizes csöbör volt, melyben egy kicsike dézsa himbáldozott. Eloltottam szomjuságomat a kristálytisza vízből.

B léptem a szobába, hogy megnyugodjam. A szoba szűk volt, s bent jó meleg fogadt. A padló közepén egy csomó nyirfavessző hevert szanaszét, melyekről Lipponen, egy lóczán ülve, a hajtásokat nyesegette. Felesége csepüt fonogatott a sutban és három gyermeke a lehántott ágacsákat gyűjtötte össze a pallóról.

— A vendég nem tud leülni, ha úgy tele-rakod a szobát — szólt az asszony a rokka mellől.

FÁBRY TESTVÉREK nagyáruháza Nagyváradon, Fő-utca. Telefon 76.

Ajánljuk a Farsangi Idényre legdivatosabb é legfinomabb árukkal ellátott raktárunkat a c. é. közönség figyelmébe.

Claqueok, Cylinderek, Himzett és Redős Ingek, Gallérok, Kézeltők, Nyakkeudők, Glace-Keztyűk, Harisnyak, Zsebkendők, Juggombok, Illatszerek stb meglepő szép választékban!

Női és férfi valódi CHEWREAU-LACK CZIPŐK. (melyek nem törnek meg) egyedüli eladása! 9
 Lelkiismeretes kiszolgálás! Mérsékelt árak! Keresztény üzlet!

ponyi Albert gróf, a t. Háznak nagykormányos elnöke s köztisztviselői álló elnöke a képviselőház megbízásából fáradságos munkával kimutatták a kath. alapokat — mit akarnak tehát még?

Más pénzt nem akarják a katolikusok, még az államét sem, de ami az övék, amihez kétségtelen joguk van, azt nem engedhetik tovább is Csáky szalmájának lenni. Éppen Wlassichnak az az érthetetlen nyilatkozata kell, hogy arra ösztönözze a katolikusokat, hogy erélyesebben lépjenek fel vagyoniuk és jogaik védelmében.

Bizottsági ülések.

A közoktatási bizottság tegnap délelőtt 11 órakor Berzeviczy Albert elnöke alatt ülést tartott, a melyen jelen voltak Wlassics Gyula miniszter és Zsilinszky Mihály államtitkár. Az ülésnek egyetlen tárgya előadó választás volt, a közoktatásügyi miniszter legutóbb beadott három jelentésének referálására. A bizottság a jelentések előadójává Szóts Pál bizottsági jegyzőt választotta meg. A jelentéseket a legközelebbi napok egyikén veszi tárgyalás alá a bizottság.

A képviselőház állandó igazoló bizottsága tegnap Szentiványi Arpád elnöke alatt ülést tartott, a melyen Belitska Béni előadó ismertette a legutóbb megejtett titeli választást. A benyújtott megbízó levelet a bizottság rendben találta s ennek alapján Jovanovics István megválasztott képviselőt a harmincz nap fenntartásával igazolta.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 10.

Elnök: gróf Apponyi Albert.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök bemutatja a Kuria átiratát, mely szerint Thoroczkay Miklós dévai képviselő megválasztása ellen beadott etériót a kérvényezők visszavonták.

Az interpellációs könyvbe két interpelláció van bejegyezve. Csávolszky Lajos — az

A férfi félrelökte egy kissé lábával a vesszönyalábot. Mi denféle beszélgetés közben jobban átvizsgáltam a szoba belsejét. Ugy látszott, hogy inség, szükség nincs a háznál, mert tizenkét kenyér lógott a gerendára erősített rudról és néhány tejeskúcsóg volt a kályha padkján.

— Talán vándortanító ön? — kérdé az asszony, a ki beszédesebbnek látszott a férjénél.

Mondtam, hogy az vagyok.* Az ágakat szedegető gyermek elkezdett rám pislogni félelemmel vegyes tisztelettel.

— Nekünk is lenne egy iskolás fiunk — mondá az asszony. — De nem vehettünk még neki lábbelit. Egy kicsit már tud is olvasni.

— Nem árt, ha tud már valamit, majd megtanulja a többit — buzdítottam az asszonyt.

— Már az ábécét ismeri. Tedd össze a kezéd és mondá el a Miatyánkot!

A vesszőcsomót bal hóna alá szorítva, összetette a gyermek a kezét, de eleinte nagyon röstelkedett. Biztatásomra végre belefogott és el is mondta hiba nélkül végig. Az anyja még sokat beszélt volna a fia tanulásáról, de én, megelégedve e tárgyat, magával Lipponennel kezdtem beszélgetni.

— Két tehene van, hogy két kötelet fonkend?

* Az író falusi tanító.

orosz külügyminiszternek, gróf Lamsdorfnak utjárt; és Szederkényi Nándor — a hírlapoknak az utcán való árulása ügyében.

Következik a napirend: a bevándorlási törvényjavaslat folytatólagos tárgyalása.

A bevándorlás a multban.

Visontai Soma jogi szempontból bírálja a javaslatot. A régi világban úgy tekintették az idegen bevándoroltakat, mint az állatokat. Később, amidőn a népek az egymással való érintkezésben közeledtek egymáshoz, belátták, hogy az idegenek letelepülése az állam gazdasági életének gyarapítására szolgál, a velők szemben tanusított magatartásuk megváltozott s így jött létre a vadéjog és idegenjog. A középkorban e viszony tovább halad, már városok keletkeznek, melyeknek lakói nagyrészt idegenek voltak; a XVI-ik században pedig egészen megváltozott a felfogás velők szemben. Egyes városokban már privilégiumokat élveztek a bevándoroltak és lassan elérkezett az idő, hogy nálunk Zsigmond király idejében, amikor külföldieket kezdenek letelepíteni az egyes országokban. Így kezd kialakulni lassanként a nemzetközi forgalom.

Az idegenjog ebben az időben nem szorított egyébre, mint a határjog megőrzésére. Az idegenek szabályozását a kincstár a saját belátása szerint kezelte. Az utleveleket, lakhatási engedélyeket a czéhek adták és egyáltalán nem tekintettek a gazdasági fejlődésre.

A XIX. században, amint a nemzetek kezdenek saját lábukra állani, amikor bontogatni kezdte szárnyait az állameszme, lassanként rájöttek az államok arra, hogy az idegenekkel szemben először a saját állampolgárainak jólétét kell biztosítani. Ekkor aztán kezdtek korlátokat felállítani nemcsak az idegenek, de az idegen javak betódulása ellen is.

A galicziai bevándorlók.

Ezek után a Ház előtt fekvő javaslat elbírálására tér át. Nem ért egyet Buzáth tegnapi fejtegetésével. Mi a célja a javaslatnak? Ugy látja, hogy nem más, mint a meglevő törvényeknek kodifikálása, az idegenrendészet kodifikálása. E javaslatok a jelenben meglevő bajokat, melyek az ország egyes részein pusztítanak, nem célja megszüntetni, ennek csak szorosan a kodifikálás a célja.

Buzáth felemlítette a felvidéki, különösen a mármarosai viszonyokat. Nem helyesli azt, hogy e kérdésből felekezeti dolgot csináljanak.

Buzáth: Nem is akarunk.

Visontai: Ha elfogulatlanul bíráljuk a dolgokat, tapasztalhatjuk, hogy az az állapot,

— Kettő van a reménységünkben — szól Lipponen vontatva.

— Az üszönk megborjazzik és ez lesz a második — magyarázta az asszony. Egy kis sarjuval etetgetem, mert ez az egy tehén már rég elapasztott, s ilyenkor olyan bajos az élet; nem tudom, mit adjak enni ezeknek a gyerekeknek.

— Az bizony jó lesz — buzdítottam őt — akkor aztán több földet is vállalhatnak a uraságtól.

— Mit ér a föld, ha nincs ló — dörmögött Lipponen. A széna-meg a vízfordás nagygon nehéz.

— A szénahordásra lovat kell fogadni a szomszédtól — magyarázattam. — Aztán meg lehetne találni forrásvizet itt a közelben is.

— En is mondtam ezt — vágott közbe az asszony. A dombtetőn van egy sziklarepedés, ott lehetne találni vizet. En meg jó időben hazahordogatom a szénát; legföljebb viharos időben kellene lovat fogadni.

— De lovat nem lehet ám mindig kapni, mikor szükséges — felelt Lipponen. — Vetés idején néha semmi áron se jut hozzá az ember. Ha magunknak lenne, akkor szánthatnánk-vethetnénk, mikor itt az ideje. S télen hébe-korba egy kis fuvarra is lehetne szert tenni.

— Bizony jó lenne egy ló — erősíté az asszony is — de mikor hitelbe kellene venni és nem jutna széna egy tehénnek sem. Inkább hát magam ásogom a földet, csak legyen két

melyet Buzáth festett tegnap a mármarosai állapotokról, mind egy betűig igazak. Amde ennek oka nem azok a zsidó állampolgárok, akik ott e szertelenséget elkövetik, de hibás az állam, a kormány, mely évtizedek óta megtűri ott e hallatlan adminisztrációt. (Ugy van! a néppárton.) Oka az az adminisztráció, mely ott önkényűleg gazdálkodik, ezt kellene orvosolni, ezt kellene megváltoztatni. (Helyeslés a néppárton.)

Rakovszky: Teljesen igaza van!

Visontai: A nemzet egyetemének kérdése ez, nem felekezeti és minden magyar állampolgárnak kötelessége ez ellen küzdeni. (Ugy van! a néppárton.) Az idegenrendészetet nálunk semmibe sem veszik. Az eddig alkotott törvényeket a hatóságok nem tartották meg, a most benyújtott törvényjavaslatnál pedig még csak statisztikát sem terjesztenek be, hogy vilázosan láthassunk. Nekünk suverenitásunkat nem Romániával, de Ausztriával szemben kell gyakorolni és a sorompókat osztrák állampolgárokkal szemben kel felállítani. (Zajos helyeslés.) A törvényjavaslatot jobb híján elfogadni kénytelen, mert égető szükség van rá.

Védelmet Románia ellen.

A romániai határrendőri intézkedések, bármily szigorúak is azok, nem felelnek meg eredeti céljuknak. Ott állandó veszély van, állandóan fekély rágódik, Magyarországot állandóan permanenciában tartja. Pedig tömredek pénzünkbe kerül az. Felmerül a kérdés, nincs-e más mód arra nézve, hogy védekezhessünk ellene. Van. A nemzetközi szerződés, melyet 1878-ban Berlinben hoztak létre. Revídiálni kell azt és fel kell szólni az ellen, hogy ennek pontjai nem tartanak be kellőleg. Felolvassa a szerződésnek idevágó cikkelyét eredeti francia szövegében. Saját, valamint elvtársai nevében elfogadja a javaslatot. (Élénk helyeslés a bal és szélsőbalon.)

Tisza mint zsidómentő.

Uray Imre szerint mindig akkor hozunk csak törvényeket, mikor a baj már rajtunk van, így voltunk az uszorával s így vagyunk most a bevándorlással is. Nem is az a baj, hogy nem volt törvény, hanem az, hogy nem volt aki végrehajtsa. A javaslatnak nagy hibája, hogy jegyzőkre bizza a rendelkezések végrehajtását, akiknek erre se idejük, se tehetségük. Mi ugy egyszerűsítjük a közigazgatást, hogy folyton újabb terheket rakunk a tisztviselők nyakába. Száll egyszerűsítésétől már szökni akar az alispántól a hajduig mindenki. (Derűltség.)

tehenünk. Akkor lenne mit enniük a gyerekeknek és egy kis vaját el is adhatnánk.

Nem tudtam elhatározni magamat, melyik pártjára álljak, mert az asszony oly vidáman és reménykedve beszélt a két tehén felől, s a férj oly csüggedtnek, életuntak látszott, hogy nincs lova. Beláttam, hogy ennek a békésnek látszó kunyhónak is megvan a maga családi kérdése, mely különböző nézeteket szül.

Kivertem a hamut a pipámból, kezét fogtam a kis ház lakóival és utnak indultam.

*

Már jól benn voltunk a téiben, midőn ugyanazon az uton vásárra mentem. A domb, mely gyalog oly meredeknek tűnt föl a kemény időben, most kényelmes szánba ülve, a derült téli ég alatt oly lejtős és kellemes volt. A kunyhók az ut szélében villámként repültek tova. Csengetyűknek a hangja csengett előtünk és utánunk; az erdő csak úgy visszhangzott bele.

Szemközt jött velünk szánjában egymaga ülve egy ember, kinek módfelel gondos hajtása mindjárt fölkelte figyelmünket. Minden lépésnél igazgatta a gyeplőt; szorosabbra vette, majd megeresztette s büszkén tekintett a gyalogszerrel járókra. A mint közelebb ért, megismertük, hogy Lipponen.

— Kérdé az a ló? — kérdezte utitársam. — Az enyém — felelt Lipponen vígan és felénk fordult.

UJDONSAGOK.

Katholikus Szabad Liceum.

Uj sorozatot új erővel kezd előadásiból a Katholikus Szabad Liceum. Még december hó folyamán fényes nyitánytal indult meg az előadások sorozata, Radnay Farkas püspök klasszikus emlékbeszédével. Most a hatalmas nyitány után következik az idej előadások műsora, amelylyel a kör a remek nyitány leg- alább nyomába kíván lépni.

A kör az előadásokra a következő a Szent László-nyomdában készült, kiválóan izléses meghívókat bocsátotta ki.

A nagyváradi Katholikus Kör 1903. év folyamán a *Kath. Szabad Liceum előadásai- nak* második sorozatát rendezi. E meghívó valamennyi előadásra érvényes és kívánatra felmutatandó. Az előadások sorrendje és részletes műsora a tulsó oldalon olvasható. Valamennyi előadás a prem. r. kath. főgimnázium dísztermében tartatik meg: a matiné d. e. 11 órákor, az estélyek d. u. 6 órákor kezdődnek.

Műsor.

I. Január 18. Matiné.

1. *Kiknek pártján áll Krisztus?* Előadja dr. Prohászka Ottokár.
2. *Valaki jár a csatatéren...* Abrányi Emilől. Szavalja: Péterffy Elemér.
3. a) Részlet *Verdi Aidájából*.
b) *Muldes Richard: Staccato-polka*. Énekl. H. Schnegon Erzsike, operai növendék.

II. Február 1. Matiné.

1. *Lourdesi emlékek*. Előadja: Novotny S. Alfonz.
2. Részlet *Bánk-bán* operából. Zongorán előadják: Dániel László és Dániel Lajos.
3. *Magyar költők*. Előadja: Kovács József m. kir. honvédtábornagy.

III. Február 15. Matiné.

LEÓ-ÜNNEPÉLY

- Ő Szentsége 25 éves pápai jubileuma alkalmából.
1. *Pápai himnusz*. Énekl. az Immaculata-zárdában fennálló óvónőképezde növendékei.
 2. *Ünnepibeszéd*. Tartja: Wolaska Nándor v. püspök.
 3. *Óda*. Irta: Dr. Némethy Gyula.
 4. *Himnusz*. Énekl. az óvónőképezde növendékei.

IV. Márczius 1. Matiné.

1. Elbeszélés. Irta és felolvassa *Mányiné-Prigl Olga*.
2. *Zongorajáték*. Előadja Szalay Stefike.
3. *Zorka*. Költői elbeszélés. Irta és felolvassa *Palotás Fausztin*, m. kir. honvédszázados.

V. Márczius 14. Estély.

1. *Hegedű-szóló*. Előadja Frankó Sándor.
2. *Uti rajzok*:
a) Kopenhágától Krisztiániáig;
b) Krisztiániái élményeim;
c) Finnországi remiszencziák.
Előadja *Báthory Ferencz*.
3. *Magyar dalok*. Hegedűn előadja Frankó Sándor.

VI. Márczius 29. Matiné.

A régi magyar egyházi énekek stilszerű összehangosításáról. Előadja: dr. Szemethy Géza. A szerző által írt felvilágosító példákat és más szemelvényeket előadja a műkedvelőkből alakult nagy énekkar.

VII. Április 18. Zárünnepély.

Estély.

Közreműködésre ez ideig felkértek: *Mihályházy Margit*, *Pekánovits Margit*, *Pálffy Béla*, dr. *Krüger Aladár*, *Péterffy Elemér*.

A részletes műsört később fogjuk közölni.

Az előadások valamennyije gondos előkészület eredménye; e helyen fölölseges a szereplőket előzetesen dicsérbünk. Dicsérni fogja őket bizonynyal a közönség, mely ismét oly tömegesen fogja látogatni a Katholikus Szabad Liceum előadásait, mint látogatta tavaly. Még szét sem küldték a meghívók s máris számosan jelentették, hogy meghívóra igényt tartanak. A rendező bizottság kész örömet szolgál a jelentkezőknek meghívóval, annál inkább, mert a leggondosabb expedálás mellett sem lehetséges a tévedéseket kizárni. A kath. kör az idén egészítette ki a meghívók állandó névsorát s ennek alapján fognak a meghívók holnap és holnapután szétküldetni. Ha valaki ennek daczára sem kapná meg meghívóját, sziveskedjék egy levelező lapon szerkesztőségünket értesíteni.

A Kath. Szabad Liceum ez idej előadásai is összegyűjtve évkönyvben fognak megjelenni, a mely évkönyvre előfizetéseket már most

elfogad lapunk szerkesztősége. Egy kötet ára 2 korona. A tavalyi évkönyv szétküldése folyamatban van s már kapható is *Szabó Imre* könyvkereskedésében, további lapunk szerkesztőségében és kiadóhivatalában. A 224 oldalos vaskos kötet ára szintén csak 2 korona.

* Dr. Prohászka Ottokár Nagyváradon.

Mához egy hétre kiváló vendége lesz Nagyváradnak: *Prohászka Ottokár*, a Katholikus Nagygyűlés ünnepelt vezérszónoka fog a Kath. Szabad Liceum előadásán Nagyvárad közönségéhez szólani Prohászkaóól fölölseges bővebb dicséretet írni; mindenki tudja róla, hogy a milyen zseniális szónok, épp olyan mély tudású bölcsész és alapos képzettségű természettudós is. Ilyen óriási tudást egyesítve a szónak varázserejével, Prohászka a modern keresztény katolikus újjászületésnek nagy erejű előharcosává lett. Mához egy hétre tartandó előadása is, *»Kiknek a pártján áll Krisztus«* címmel, bizonynyal mély hatást fog tenni Nagyvárad közönségére.

* **Félbemaradt utépités.** A városi mérnöki hivatal előterjesztést tett, hogy a Rulikovszky-ut kiépitésére a közuti alapra felvett összegből fennmaradt mintegy 18,000 koronát adják át a kövezetvámalapra s a bérkocsi megállóhelyek aszfaltozása, nyilvános kut építésére és zabolák alkalmazására fordítsák. Helyeseljük, hogy a főmérnök segíteni akar azokon a kritikán aluli állapotokon, amelyek a bérkocsi állomásokon és időktől tapasztalhatók. A fedezetre nézve azonban az a véleményünk, hogy más alapot kell erre keresni, mert a Rulikovszky-ut még nincsen kiépitve, csak a honvédlaktanyáig. Már pedig a városnak sem lehet ezt a nagyforgalmu utvonalat a mai állapotában hagyni, hanem egészen a központi temetőig ki kell építeni.

* **A városi középületek eladása.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy a város tulajdonában levő, s az új városháza felépítése folytán a használatból kimaradt részben rozoga városi középületeket eladás útján értékesítik. Az ingatlanok értékének megállapítására becselő bizottságot küldtek ki. Az épületek jelenlegi jövedelmezőségét a főszámvévő hivatal már kimutatta, a kiküldött bizottság azonban nem nagyon siet a becsléssel. Mint értesülünk, e tárgyban interpellálni fogják a polgármestert.

kékekben vigan csergedezett a víz és a fekete-rigók halkán csicseregtek bűvös, mesés dallamokat a fenyőknek sűrű lombjain. Mikor mellettük elhaladtam, nem tudtam magam megtartóztatni, hogy meg ne álljak. Mintha egybefolyó, sok emberi hang lett volna a macaroknak játszi, trillázó éneke. Mikor az egyik hang elnémult, nyomban megcsendült a másik.

A kikelet zengő hangjaiban gyönyörködve érkeztem Lipponen kunyhójához. Eszembe jutott a lova és a téli találkozásunk. Némi kíváncsiság ösztönzött, hogy betérjek. Legalább elbeszélgetek a sorsukról és ha talállok friss vizet, megenyhitem utközben támadt szomjamat.

De az udvarra érve, nem találtam ott a vizes csöbröt és különben minden oly pusztának, kihaltnak látszott. Az istálló-ajtó be volt dőlve; a rozsaút csürpadláson hire-hamva se volt a szénának. Az udvaron nyoma se volt, hogy ott nemrégiben ló járt volna. Tán elfogyott a széna, mielőtt a tavasz beköszöntött és a gazda most takarmány után jár — gondoltam magamban.

Beléptem a szobába. Ott volt az asszony kis gyermekeivel. Arczuk szomorubbnak látszott, mint azelőtt, s maga a szoba se volt oly barátságos, mint az ősszel. Multkori látogatásomkor a rokka vigan berregve járt; most gyermekeinek a cipőjét foltozotta az asszony. Megerősödött az a gondolat bennem, hogy a

gazda munkán van, mert másként ez a dolog őt illette volna.

— Egy kis vizet kérek — kezdtem a beszédbe. Az ősszel, mikor voltam, oly jó friss vizük volt.

— Van most is — szólt az asszony leverten. Nincs is más egyebünk.

Ezek az utóbbi szavak oly rosszul estek nekem. Szinte megütődtem és nem tudtam szóhoz jutni. Megértettem, hogy a nyomor már a küszöbön van, s mikor végigtekinttem a szobán, világossá lón előttem a sejtelem valósága. A köcsögök és a kenyerek eltűntek s minden rozoga, szegényes volt. Az asszony vizért ment és így szólt:

— Bizony szegény, hogy csak vízzel kínálhatom meg a vendéget; de ha nincs más.

— Ez a legjobb ital — feleltem. — De hát valóban oly rosszul áll a maguk gazdasága, hogy nincs tehenük se már, jóllehet azt mondták az ősszel, hogy kettőt remélnek?

— Az ősszel úgy volt — sóhajtott az asszony — de most nincs egyebünk, mint a mit itt lát.

— No, aztán hogyan történt ez — csodálkoztam — hisz a télen lovuk is volt?

— Igen, volt lovunk is; hanem éppen ennek köszönhetjük, hogy most sincs se lovunk, se tehenünk.

— Hogyan történt ez?

— Hát csak ilyenformán. Nagynehezen szereztem egy tehenet és aztán a másikat is

kezdtém nevelni. De mikor már majdnem fejős lett, akkor az uram egy szerencsétlen vásárt csinált. Megvette azt a rossz gebét és tudtomon kívül eladta a teheneket. Az volt a szándéka, hogy az árát beszerzi fuvaron. De mit keres egy ily sovány gebe? ... Azt se hozta be, a mit megevett és most tavaszra fölfordult. Egészen tönkrementek, nincs se kenyertünk, se tejünk. Nincs más hátra, mint hogy koldulni menjünk. Ez nem történt volna, ha a teheneimet megtarthattam volna.

— Bizony nehéz idők járnak kendtekre — szólottam. — De hogy is tudott az ura oly rossz vásárt csinálni?

— Isten a megmondhatója — felelt az asszony mély keserűséggel. — Mióta együtt élünk, örökös vágya volt lovát venni, a mult őszig meg tudtam akadályozni szándékában. De utoljára már nem lehetett vele birni. Minden áron lovát akart szerezni.

Nagyon nekibusult az asszony. Elkezdett szive mélyéből zokogni.

— No, azért mégse kell egészen kétségbe esni — vigasztaltam. Ugy hiszem, találkoznak még jó emberek, a kik segítenek kendteken, hogy kigázoljanak a bajból. Ez az eset megtanítja a férjét, hogy ne törekedjék ezentul nem neki való dolgok után.

— Bizony megtanítja — szólt az asszony egy könnyecpetet törölve ki a szeméből; — de ez nagyon keserű tanítás. Eddig, ha szegény voltam is, nem kellett másnál könyörögnöm a

* **Vucskics László áthelyezése.** A postai igazgatóság ritka energiájú és kiváló képzettségű s. titkára, **Vucskics László**, Sopronba lett áthelyezve. A távozó s. titkár társadalmi életünkben nem igen vett részt, de megbecsülhetlen szolgálatokat tett hivatalában, hol mind kiváló munkaképessége, mind alkuvást nem ismerő igazságossága tiszteletté tette nevét s bár senkivel sem pajtáskodott, de az elismerésből fakadó szeretet vette körül. Sopron olyan hivatalnokot nyer benne, kinek hatása hamar és üdvösen fog kitűnni egész munkakörében.

* **Kinevezés.** A nagyvárad kir. ítélőtábla elnöke a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kerületébe **Králik József** díjtalan joggyakornokot ideiglenes minőségű, díjas joggyakornokká nevezte ki.

* **Eljegyzés.** A szalontai leányvilág egyik legrokonszenvesebb alakját **Nagy Ilonkát**, Nagy Márton szalontai főszolgabíró bájos és nagyműveltségű leányát eljegyezte **Széles Károly**, a nagyvárad kir. pénzügyigazgatósághoz beosztott biharmegyei számvéviség és pénztári kirendeltség szakképzett tisztviselője, **Széles Lajos** törvényhatósági bizottsági tagnak fia.

* **Szerkesztő-változás.** A **Nagyvárad Napló** eddigi felelős szerkesztője, dr. **Dési Géza** visszalépett a lapjától, melyet a napokban lefoglaltak. Helyette a lap szerkesztéséért **Ady Endre** lesz felelős, míg **Fehér Dzsó** fő-szerkesztőként szerepel.

* **Az alispán betegsége.** Öszinte részvétellel értesülünk, hogy Biharvármegye köztisztviselőiben álló alispánja: **Szunyogh Péter** súlyos betegen fekszik. Már újév óta nagy buzgalommal fáradozott a megyei pénztár átadásával járó terhes feladatában. Pénteken annyira erőt vett rajta a láz, hogy ágyba kellett feküdnie. Orvosai könnyebb lefolyású tüdőlobot konstataáltak s a legnagyobb nyugalmat ajánlották. Komoly veszély azonban, szerencsére nincs, s ha zavaró komplikációk nem lépnek fel, Biharvármegye népszerű alispánja rövid idő alatt teljesen visszanyeri elvesztett egészségét.

* **Zenepróba.** A nagyvárad zenekedvelők egyesülete zenekarának tagjait kérem, hogy a f. hó 12-én — hétfőn — tartandó próban teljes számban megjelenjenek sziveskedjenek. Nagyvárad, 1903. január 10. *Az elnökség.*

* **Uralkodók találkozása.** Kopenhágában **Keresztély** király 85 ik születésnapja alkalmá-

ból négy uralkodó fog találkozni, névszerint **Miklós** orosz császár, **Edward** angol király, **Vilmos** német császár és **Keresztély** dán király.

ból négy uralkodó fog találkozni, névszerint **Miklós** orosz császár, **Edward** angol király, **Vilmos** német császár és **Keresztély** dán király.

* **Temesvár leírása.** Temesvár város képes utmutatót adott ki s a csinos füzetből terjesztés végett 100 példányt Nagyvárad városának is megküldött. Aki érdeklődik az utmutató iránt, Nagyvárad város polgármesteri hivatalánál ingyen szolgálják ki részére a képes füzetet.

* **Egy ifju halála.** Egy zsenge ifju életet oltott ki ismét a kérielhetlen halál s mérhetlen gyászszal sujtot egy köztisztviselőben álló családot. **Darvassy Lajos** városi tanácsnok alig 17 éves **Endre** fia tegnap hajnalban hirtelen elhunyt. A szelid, csendes természetű ifju a nagyvárad honvéd hadapródiskolának egyik szorgalmas növendéke volt, de betegsége miatt el kellett hagynia az intézetet s a katonai pályát, amelyre annyi ambícióval készült. Utóbb a nagyenyedi gymnasiumban folytatta tanulmányait, azonban gyengélkedése miatt már régebben hazajött a szülei házához. Szülei gyógyulását hitték s e helyett a korai halál megsemmisítette a szülők reményét. Temetése holnap, hétfőn délelőtt lesz. A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Darvasi és földesi **Darvassy Lajos** és neje szülött **Lantos Gizella** és gyermekeik: **Margit**, **Lajos**, **Gizella** és **Ambrus**, az összes rokonok nevében is fájdalomtól meggyötört szívvel tudatják, hogy forrón szeretett gyermekük, illetőleg hős szerető testvér és rokon **Darvasi és földesi Darvassy Endre** élete tavaszán, 17 éves korában, január hó 10-ik napján virradóra szív-szélhűdésben hirtelen elhunyt. A felejtethetlen drága halott földi részei január hónap 12-ik napján, délelőtt 9 órakor fognak a Fő-utca 30-ik számú házból az ev. ref. egyház szertartásai szerint az olasz-i sírkertben elhelyeztetni. Nagyvárad, 1903. január 10. Aldás és béke legyen emlékezetén!

* **Uj ügyvéd.** A napokban nyitotta meg irodáját a nagyvárad ügyvédi kar legfiatalabb tagja, dr. **Lánczi József**. A szimpatikus és képzett fiatal ügyvéd irodája Fő-utca 5. sz. a., a gróf Bethlen-féle házban van.

* **Kotunovics Sándor arczképe.** Egy igen sikerült festmény látható **Sebő J. Imre** főútczai könyvkereskedő kirakatában. **Kotunovics Sándor** nyugalomba vonult főgymnasiumi igazgatót ábrázolja az életnagyságu mellkép. Egy szép tehetségű ifju: **Klinge Antal** Róbert festette, akinek már több jól sikerült munkáját ösmeri a közönség.

* **A város nem hagyja a jussát.** A belügyminisztertől egy érdekes leirat érkezett Nagyvárad városához, amelynek a czime akként szól: Valamennyi alispáni hivatalnak és minden polgármesternek. Szól pedig a rendelkezés arról, hogy a cselédpénztárak kivetéseinek kimutatását a kir. pénzügyigazgatóságok mellett létező számvéviségekhez kell bemutatni. A vármegyéktől elvették a számvéviségeket, tehát a megyékre helytálló a rendelkezés, a városok azonban önálló számvéviségekkel bírnak és semmi közük nincs a pénzügyigazgatósági számvéviségekhez, annak nincsenek alárendelve. Nagyvárad város éppen ez okból nem is fogadja el ezen, minden törvényes alap nélküli miniszteri ukázt; hanem autonóm jogánál fogva felír a belügyminiszterhez.

* **Kereskedelmi és irodai alkalmazottak nagygyűlése.** A nagyvárad kereskedelmi alkalmazottak aktiója mind nagyobb és nagyobb mérvet ölt és dicséretes törekvésüket az egész kereskedelmi világ élénk figyelemmel kíséri, maguk a főnökök is segédkezet nyújtanak alkalmazottaiknak céljuk elérésében s a ma tartandó nagygyűlésre már eddig is igen számos főnök jelentkezett, kik részvételükkel buz-

dítani igyekeznek lelkes gárdájukat. A gyűlésre a következő meghívót bocsátották ki.

A nagyvárad kereskedelmi és irodai alkalmazottak **folyo hó 11-én** (vasárnap) **d. u. 5 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében** (Kereskedelmi Csarnok Nagypiacz-tér nagygyűlést tartanak; melyen minél nagyobb számban leendő megjelensre ugy a főnök, mint az alkalmazott urakat tisztelettel felkérjük. **A végrehajtó bizottság.**

* **A város kártalanítása.** Az állam által a városoktól elvont bor, szesz és husfogyasztási adó kártalanítása fejében az állam évenként bizonyos összeget megteríti a városoknak. Nagyvárad városa az 1896. évben elért eredményhez képest részesül a kártalanításban. Ez az intézkedés nem kedvező Nagyvárad városának, de hát ez ellen nem lehet semmit tenni. A kártalanítási összeg megállapítása céljából január hó 17-én tanácskoznak Nagyvárad város és a kir. pénzügyigazgatóság kiküldöttei. A város képviselőiben **Lukács Odön** tanácsnok és **Szücs Géza** tb. főszámvevő, a kir. pénzügyigazgatóság részéről pedig **Káli Nagy Endre** pénzügyi titkár és **Paskó Péter** számellenőr vesznek részt a kártalanítási eljárásban.

* **A Hétről.** Jövendölések az 1903-ik esztendőre:

— Széll Kálmán nem utazik többé Bécsbe. — Nessi Pált a katonai becsületbiróság fölmenti, mire azonnal kinevezik soron kívül őrnaggyá. — Az udvar végkép Budapestre költözik. — A hadügyminiszter előterjesztést tesz a delegációknak, hogy a hadügyi büdzsét szállítsák le és a hadsereg felét küldjék haza. — Kecskeméthy Győzöt elfogják s diadalmenetben hozzák haza. — Megjelenik a hadiparancs, mely a Gotterhaltét Magyarországon eltiltja. — A lipótvárosi bazilikát befejezik és az év véget ér a nélkül, hogy egy királyi herceg vagy hercegnő megszökött volna.

A kiegyezést tehát megkötötték. Attól félünk, hogy a kiegyezéssel Magyarország kezét-lábát megkötötték.

Széll Kálmán azt mondta, hogy a csatatérről jön s még rajta van a küzdelem pora. Csak aztán ezt a port ne hintse a közvélemény szemébe.

Érdekes, hogy a kiegyezést éjjeli tíz órakor kötötték meg. Az osztrák kormány nem várta meg a éjt, a rémek óráját. Félt, hogy akkor megjelenik az önálló vámterület kísérelte.

Az udvaroknál eddig a spanyol etiquette, a szokás hatalma uralkodott. Most a **szökés** hatalma kezd uralkodni.

(**Kakas Márton**).

* **A Tiszántúl naptára**, melyet minden uj előfizetőnk díjtalanul kap, nemcsak Nagyváradon, hanem az egész megyében feltűnést keltett gazdag tartalmával és csinos kiállításával. Hogy az előfizetőkn kívül minél szélesebb körben elterjedést nyerjen ezen kitűnően összeállított s szórakoztató olvasmányul is becses mű, az eddigi 1 korona vételárat 60 fillerre szállítottuk le s ezen csekély összegért kapható Csathó Gábor és Társa könyvkereskedésében, Schmidt Gyula papírüzletében, továbbá kiadóhivatalunkban és a legtöbb szivartózszádban.

* **Megmarta a gazdáját.** Nagy-Úrögdön **Bozó József** csendőrt megharapta a kutyája. Mivel az állaton gyanus körülményeket tapasztaltak, lelőtték. A boncolásnál nagyfokú veszettéget állapított meg az állatorvos. A községben az ebzárlatot elrendelték, **Bozó József** csendőr pedig beoltás és gyógykezelés végett felutazott a budapesti Högyes-féle intézetbe.

MULATSAG.

FARSANGI NAPTAR.

Jan. 10. Jogászbál.
 Jan. 10. Kovács Tivadar balletmester tánciskolájának zárvizsga-estélye a Zöldfában.
 Jan. 11. Ipartestületi ifjuság önképző körének táncestetélye a Zöldfában.
 Jan. 11. Pecze-Szöllősi Olvasó Egylet mulatsága a Jégpinczében.
 Jan. 17. Otthon bál.
 Jan. 18. Katholikus legény-egylet bálja.
 Jan. 18. Fehérkereszt-bál.
 Jan. 24. A tisztikar hangversenye és táncestetélye.
 Jan. 31. A Bihar megyei Nőegylet kalikóbálja.
 Jan. 31. Kiskecskedők táncestetélye.
 Febr. 1. A 48-as népkör bálja.
 Febr. 7. Tiszti-bál.
 Febr. 9. Az izr. Nőegylet hangversenye és tánc-estetélye.
 Febr. 14. Kozvacsora a Gyermekkórház, a Női menedékház, s az izr. nőegylet javára.
 Febr. 21. Honibál a Vöröskereszt javára.

Jogászbál.

Tegnap este zajlott le a katolikus jogakadémiai ifjuság bálja a kereskedelmi csarnokban óriási sikerrel. A termék valóságos ligetekké alakultak a gyönyörű pálmáktól. A táncsteremben a védnökön számára diszes menyegzőt alatt volt a hely fentartva.

Már 9 óra után fogat fogatot ért a csarnok előtt, szállítva az előkelő közönséget.

A bál szeretetreméltó védnökajója *Markovits* Antalné háromnegyed tíz órakor érkezett meg elbájozón kedves leányával, kiket a Rákóczy-indulóval fogadott a rendezőség. A védnököt s leányát diszes csokrokkal, az összes hölgyeket, pedig meglepetés számba menő tánczrenddel lepte meg a rendező-bizottság. A tánczot *Alliquander* Odön elnök nyitotta meg *Markovits* Vilivel. A bál a reggeli órákban ért véget. A körtánczokhoz a katonazene, míg a csárdáshoz Bura Karcsi bandája muzsikált.

Jelen voltak:

Asszonyok: Markovits Antalné, Hlatky Endréné, Nadányi Jenőné, dr. Imrik Péterné, Harmathy Károlyné, Miskolczy Barnáné, Pekanovits Imréné, Papp Oszkárné, Konrád Márkné, Boócz Gézáné, Cziffra Gerőné, Zwekk Kálmánné, Heringh Sándorné, Magyar Gyuláné, Középegy Kálmánné, Hegyessy Mártonné, Szondy Vilmosné, Dús Lászlóné, Vertán Zoltánné, Szathmári Király Andorné, Kovács Béláné, Balázsovits Kálmánné, Nadányi Károlyné, Nagy Mórinczné, Hegedüs Gézáné, Péterffy Istvánné.

Leányok: Markovits Vili, Hlatky Margit, Nadányi nővérek, Imrik Mártha, Harmathy nővérek, Miskolczy nővérek, Pekanovits Margit, Papp nővérek, Konrád Margit, Boócz Ilonka, Cziffra Vilma, Zwekk Ilonka, Heringh Erzsike, Magyar Erzsike, Középegy Emma, Hegyessy nővérek, Szondy Erzsike, Dús Pirooska, Vertán Mariska, Ella, Erzsi, Kovács Emma, Balázsovits Valéria, Zelizy Rózsika, Hegedüs Ilonka, Székely Irma, Aranka.

Notabilitások: Rimler Károly, Albach altábornagy, Palotay László, Markovits Antal, Imrik Péter, Konrád Márk, Magyar Géza, Szolcsányi Hugó, Hlatky Endre, Nadányi Jenő, Papp Oszkár, Wallner Odön, Dús László, Szemethy Géza, Németh Gyula, Hegedüs Géza, Nadányi Károly, Makucz Ernő, Székely Sándor, Szathmári-Király Andor, Kovács Béla.

A Pecze-Szöllősi olvasóegylet táncestetélye.

A Pecze-Szöllősi Olvasóegylet saját pénztára javára ma, vasárnap a Jégpince helyiségében tombolával egybekötött zártkörű táncvizsgát rendez. Belépti-díj személyenként 1 korona. Kezdeté este 7 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Jó ételekről és italokról gondoskodva van.

A Fehér Kereszt álarczosbálja. Említettük már, hogy a Fehér Kereszt a saját és a Sztaroveszky gyermekkórház javára a jótékonyági mozgalmak nemes szívével kezdemé-

nyezője Des *Echerolles* Kruspér Sándorné vezetésével álló rendezőség a *Fekete Sas* nagytermében *f. hó 18-án* egy rendkívül érdekes nyilvános álarczos bált rendez, 2 korona belépti díj mellett. A részleteket most állítja egybe a rendezőség, s a napokban kibocsátja a meghívókat. Az eddigi tervek szerint az álarczos bálon szépségverseny is lesz, mely alkalommal a jury által elismert legszebb hölgy igen értékes díjat fog nyerni. Már az is érdekessége lesz a bálnak, hogy az álarczosok a szünóra alatt sem fogják az álarczot levetni.

Az ipartestületi ifjusági önképzőkör dalkörének táncestetélye.

A nagyváradai ipartestület ifjusága önképző egyletének Dalköre saját szükségletének fedezésére vasárnap a Zöldfa-szálloda nagytermében dallal, szavalattal monológgal, kuplékkal, vegyes karékkal, konfittivel és zónapostával egybekötött *dalkörű táncestetélyt* rendez. Az estély műsora a következő:

1. Nyitány. Előadja Dula Miklós zenekara.
2. Áldd meg Isten, áldd meg e hont. Éneklő a Dalkör, Lehoczky József karnagy vezetésével.
3. Táncz. Csárdás.
4. Költemény. Szavalja *Oláh* Sándor.
5. Az öngyilkos. Magánjelenet Gabányitól. Előadja *Garay* József.
6. Táncz. Regző polka.
7. Ha meghalok... Népdal. Éneklő a vegyes kar. Acs Teruska, Bereczky Irénke, Betnyák Margit, Csete Erzsike, Fehér Zsófia, Gregovits Zsuzsika, Koss Juliska, Papp Juliska, Szabó Rózsika és Virág Rózsika közreműködésével, hehoczky József karnagy vezetésével.
8. Bugyi Sándor. Magánjelenet. Előadja *Major* József.
9. Magyar népdalok. Czimbalmos előadja *Kiss* J. Sándor czimbalom tanító.
10. Táncz. Keringő.
11. Monológ. Előadja *Sticz* János.
12. Költemény. Szavalja *Orbán* Gábor.
13. Kuplék. Éneklő *Köffer* Béla.
14. Táncz. I. négyes. Csárdás.
15. A zarándok. Költemény *Garay* Jánostól. Szavalja *Diósy* Mihály.
16. Fiatal művészek. Küchentől. Előadja a Dalkör.
17. Táncz. Csárdás.
(Szünet.)
18. Táncz. Suppé csárdás.
19. Chicagói induló. Éneklő a dalkör.
20. Táncz reggelig.

Táncvizsga-estetély. Tegnap este tartotta meg Kovács Tivadar balletmester nagy nyilvános tánczfolyamainak befejezésül francia-szalon- és társas tánczot bemutatásával egybekötött zárvizsga-estetélyt. Az estélyen igen nagy közönség jelent meg, úgy hogy a növendékek helyszűke miatt alig tudták a tanult tánczokat bemutatni. Végezetül a felnőttek is tánczra perdültek, jó muzsika mellett. A négyest 70 pár tánczolta.

A kiskereskedők táncestetélye. A nagyváradai és biharmegyei kiskereskedők társulata január 31-én tartja táncestetélyét a Fekete Sasban. A rendezőség fáradhatatlanul buzgólkodik a siker érdekében. A táncestetély érdekes hangversenyyel lesz összekötve. Az énekszámot egy fővárosi művésznő tölti be; ezenkívül *Ady* Endre prólogot ír, *Csokonai Vitéz* Mihály, a kolozsvári kiskereskedők titkára a Czigányéletből olvas fel, Rothbart Nándor pedig fuvolázik.

EGYESÜLETEK.

A jogászok gyűlése. A Jogászegylet választmányi ülését ma, vasárnap délelőtti 11 órakor fogja a törvényszéki palota első emeleti tanácstermében megtartani, melyre a tisztikar és a választmány tagjait ez uton is meghívja *Ritók* Zsigmond elnök.

A Nőegylet választmányi ülése.

A biharmegyei és nagyváradai nőegylet f. hó 10-ik napján özv. báró Gerliczy Félixné elnöklété alatt választmányi ülést tartott, melyben résztvettek: özv. Des Echerolles Kruspér Sándoraé, özv. Grunwald Henrikné alelnökök, Arany Sándorné, özv. Knapp Ferenczné, Mezey Vilma, V. Papp Józsefné, Sebő Pálné, Vértessy Andorné, Vuicskics Julia választmányi tagok, továbbá Ficzek Lajos pénztáros és Bösörményi Géza jegyző.

Elnök özv. báró Gerliczy Félixné az ülést megnyitván az új év alkalmából kérte a választmány további támogatását a jótékony szolgálatában, s hogy azon kapocs, mely közté s az egylet közt eddig fennállott, maradjon meg örök időre.

A pénztáros jelentéséből kitűnik, hogy az egylet a karácsonyi vásár alkalmából eladott özekekért, miket özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné adományozott, 135 koronát vett be, az egylet társas vacsorája pedig 27 koronát jövedelmezett a segélypénztárnak. Továbbá a karácsonyi gyűjtésnek eredménye 443 kor. 30 fillér, kiadása pedig 45 kor. 10 fillér volt.

Az elnökség a rendkívül szigorú tél alkalmával 1000 koronát adott ki az inség enyhítésére, mely összeg remélhetőleg más uton meg fog térülni.

A választmány az Erzsébet leányvárházba fölvette tenkei illetőségű Petrik Erzsébet árvát, s elhatározta, hogy évi közgyűlését márczius hóban az elnökség által kitűzendő napon fogja megtartani, végre tudomásul vette az elnökségnek intézkedéseit a f. hó 31-én a kereskedelmi csarnok termében rendezendő *kalikó-bálra*, mely alkalommal a hölgyek rózsaszínű, a férfiak pedig kék színű kalikóban fognak megjelenni, s a belépő díj 2 korona leendő személyenként.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap délután: Kornevillei harangok este: A kereszt jelében.

Hétfő: Niobe.

Kedd: Egy párisi regény. (Ujházi Edével.)

Szerda: Crampton mester. (Ujházi Edével.)

Csütörtök: Mártha. (Opera.)

Péntek: Pont Biquet család. (Ujházi Edével.)

Szombat: Zalameai bíró. (Ujházi Edével.)

Ujházi Ede négy estélye. Négy ragyogó estélye lesz a Szigligeti-színház jövő hetének. *Ujházi Ede*, a magyar színművészet mestere fog négy estén vendégszerepelni Nagyváradon. Művészből és értékesebb vendégszereplés nem vezethette volna be a vendégszereplések sorát, melyek egy kis szünet után a szezon második felének vége felé következni fognak. Négy, talán legkedvesebb szerepében lép hosszú öt vagy hat esztendő után újból a nagyváradai közönség elé *Ujházi Ede*, kedves lesz a mester első estéje. Az *Egy párisi regény*-ben lép föl először ez estén. A darab híres főszerepét, a pezsgő és esők mámorban haló rue híres szerepét játssza, mely a nagy Halminak volt egykor szenzációs szerepe, s melyben *Ujházi* jóval tökéletesebb még Halminál is. Szerdán a *Crampton mester*-t játssza. *Ujházi Crampton*-t — legalább hírből — mindenki ismeri. Emberibb, igazabb művészetet még nem produkáltak színpadon, mint *Ujházi Ede* e szerepben. Csütörtökön egy nap szünetet tart a mester. Pénteken újra egyik híres szerepében látjuk, a *Pont Biquet család*-ban játssza *Pont Biquet*. A *Zalameai bíró*-ban búcsúzik el szomkaton este a nagyváradai közönségtől *Ujházi* mester. A legkérdésesebb zalameai bírót fogjuk látni. Azt a kit Calderon gondolt. Mind a négy *Ujházi* estére már hétfőn délután meglehet a jegyeket váltani. Az előadásokat bérletben tartják.

Vasárnap és hétfőn. Vasárnap és hétfő az Ujházi napok előestéin is érdekes darabok kerülnek színre a színházban. Ma vasárnap délután a *Kornevillei harangok*, ezt az elavulhatatlan szépségű operettet, este pedig a színház szenzációs látványos új darabját, *A kereszt jelében* drámai korrajzot játsszák. Hétfőn szintén nagy sikert aratott új darab kerül színre. Pásztor és Stoll vidám operettje, a *Niobe*.

Mártha. Flotov gyönyörű operájának, a „Mártha“-nak felújítása, melyet kivételes nagy érdeklődéssel várt a közönség, a múlt hétről Márkus Aranka betegsége miatt elmaradt, az opera a jövő héten kerül színre, csütörtökön Ujházi Ede vendégszereplései között.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 114.

Bérlet 96. sz.

Ma vasárnap, 1903. január 11-én:

Délután 3 órakor félhelyárral:

Kornevillei harangok.

Operette.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor rendes helyárral:

Kereszt jelében.

Korrajz.

S Z E M E L Y E K :

Nero, római császár	—	Peterdy Sándor
Poppea, neje	—	Tóváry Anna
Marcus Superbus, Róma prefektusa	—	Tóth Elek
Mercia, keresztény leány	—	E. Kovács Mariska
Tigellinus, a császár bizalmasa	—	Kovács Lajos
Licinius	—	Szarvasi Sándor
Berenice) patriciusnők	László Irén
Décia		P. Szép Olga
Glabrio) patriciusok	Heltai Jenő
Philodenes		Krasznay Andor
Metellus	—	Perényi József
Servilius) kéme	Szathmáry Arpad
Strabo		Bérczi Gyula

HELYEK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr., Támlászek, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap hétfőn, január 12-én:

NI O B E.

Operette.

Igazságszolgáltatás.

Anyja és gyermeke.

Érdekes ügyben adott be felebbezést tegnap dr. Várady Zsigmond ügyvéd. M. Rédei Szidi asszonytól, a Szigligeti-színház primadonnájától hatósági közbenjövettel vették el kis gyermekét elvált férje, Mandl Vilmos kívánására. Érdekes az elvett rendelő árvaszéki végzés indokolása: egyenesen kimondja, hogy a színésznő nem lehet jó anya, mert nincs állandó lakása (!). A végzés, ha egyéb indokot felhozni nem tud, jogi abszurdum s bizonyos, hogy ez alapon Várady felebbezésének helyet fognak adni. — Boldog a gyermek, ki még most olyan kicsiny, hogy a szülők viszályáról nem tud semmit.

MŰVESZET.

Székely Irén és Nyárai Nagyváradon.

A nagyváradai izr. nőegylet február 9-én rendezendő hangversenyére a buzgó rendezőségnek sikerült megnyerniök a váradai közönség régi kedvenceit, a bennünket cserben hagyott Székely Irént s a Budapesre szerződött Nyárai Antalt, kiknek neve már is sikert biztosít. Legközelebb közöljük az egész műsort. Hangverseny után táncz lesz.

NYILTTER.

Szabott árak!

China-ezüstgyári raktár

néven új, fényes, régi szükségét pótló üzlet nyílt meg Nagyváradon, a

B É M E R - T É R E N,

(Lukács aranyműves eddigi helyiségében).

A »CHINA-EZÜST GYARI RAKTÁR«-ban

művészi kivitelben és meglepően jutányos áron kaphatók a legmodernebb china-ezüst cikkek, leg-
hírnevesebb elsőrangú gyárakból. Ezek a cikkek ma már alig nélkülözhetők az uri házakban s jutányos áruknál fogva a legalkalmasabbaknak bizonyultak a háztartásban. A legelőkelőbb ilyenmű gyárak remekei vannak felhalmozva a Nagyváradon most létesült china-ezüst raktárban, melynek megtekintésére felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét.

70.

TAVIRATOK.

A király állapota.

Bécs, január 9. (Saj. tud. táv.) Az utóbbi időben a király egészségi állapotáról elterjedt ellentmondó híreket a Wiener Allgemeine Zeitung ma esti száma a legjobb értesülés alapján megczáfolja, s azt írja, hogy a király teljesen egészséges, s minden fennakadás nélkül intézi az állam ügyeit, de óvakodásból egyetlen bálon sem vesz részt az idén.

Szell válasza.

Budapest, jan. 10. (Saj. tud. táv.) Szell Kálmán az ülés végén válaszolt az elhangzott beszédekre s kijelenti, hogy a javaslatnak semmiféle felekezeti tendenciája nincs és semmiféle gazdasági szempontból nem indult ki, hanem egyedül a galicziai bevándorlás ellen irányul.

Pável utóda.

Budapest, jan. 10. (Saj. tud. táv.) Legújabb értesülések nyomán elterjedt hír, hogy a Pável Mihály halálával megüresedett nagyváradai gör. kath. püspöki széket legközelebb betöltik, még pedig közös megállapodás szerint Radu Deme-

tert nevezik ki a nagyváradai püspöki székre. Radu örökébe pedig Hosszu Vazul kanonok, pápai prelátus lép, a ki úgy a kormány, mint a szerzsék előtt kedvelt ember.

Szerbia új alkotmánya.

Belgrád, jan. 10. Az a hír, hogy a király három hónap múlva új alkotmányt szándékozik proklamálni és Gyorgyevics volt minisztert megbízta az új alkotmány kidolgozásával, helytelen. A Cincar Markovics-kabinet felvette programjába a mostani alkotmánynak részben való módosítását, de egyidejűleg a király kívánságának megfelelően kijelentette, hogy ilyen alkotmánymódosítás csak a törvényhozás hozzájárulásával vihető keresztül. (M. T. I.)

Jezsuita Bourbon herceg.

Páris, január 10. (Saj. tud. táv.) Bourbon Rajner herceg a nápolyi trónkövetelő fia a jezsuita rendbe lépett.

A Dardanellák kérdése.

Konstantinápoly, január 10. Anglia a portához jegyzéket intézett, melyben követeli, hogy a török kormány engedje át a Dardanellákon az angol torpedóhajókat is, amint azt Oroszországnak megengedte.

Sagasza temetése.

Madrid, január 10. A minisztertanács keddre tűzte ki Sagasta temetését. A temetésen a király is jelen lesz. (M. T. I.)

A spanyol szabadelvű párt.

Madrid, január 9. A volt szabadelvű miniszterek holnap összegyűlnek, hogy a párt összehívásáról tanácskozzanak új pártvezér választása végett. Azt a tervet, hogy pártvezetőséget alakítsanak, elejtették. Minden arra vall, hogy a szabadelvűpárt vezére Montero Ries lesz. (M. T. I.)

Munkások tüntetése.

Bécs, jan. 10. A lapok jelentése szerint tegnap délután a munkátlan munkások tüntettek a városi munkaközvetítő-hivatalban, zajosan tiltakozva az állítólagos protekciós rendszer ellen. A hivatal bezárása után az utcán folytatódott a tüntetések. A rendőrség közbe lépett és helyreállította a rendet. Husz embert letartóztattak. Később még több csődület volt, de a rendőrség valamennyit szétoszlatta anélkül, hogy komolyabb rendzavarásra került volna a dolog. (M. T. I.)

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Irta: Sienklewicz Henrik.

179

— Ki kaszabolta le ezeket? kérdé elcsodálkozva.

— Én! — bü-zkélkedett Sagloba. — Azt kérdezted, hogy mit tettem. Hát lásd!

— Hm! És mi módon?

— Odafent védelmeztem magam. Ők alulról és a tetőn át hátba támadtak. Nem tudom, hogy mennyi ideig tartott ez, mert a csata hevében bizony nem igen figyeltünk az időre. Bohun is rám rontott, s a hallatlan erejű, a híres katona! Meg fog ő emlékezni rólad, de rólam is! Majd máskor elmesélem, hogy miként kerülttem fogságba, mit éltem át és hogyan főztem le Bohunt, mert nagy csatát vívtam vele. Ugy kimerültem azonban, hogy alig állok a lábomon!

— Hm, — felelte Wolodyjovskij. — Ez azt bizonyítja, hogy bátran viselkedél; de azt mondom, hogy jobb vivó vagy, mint vezér.

— Most nem érünk rá vitatkozni, Mihály! Köszönjük meg az Istennek, hogy mindkettőnk ilyen győzelemre segített, amelyről az egész emberiség beszélni fog és amelyre még sokáig emlékszik majd Ukrajna.

Wolodyjovskij Saglobára nézett. Eddig azt hitte, hogy egyedül ő aratta a győzelmet és most Sagloba önkényesen megosztja vele azt.

Végigmérte a nemest, megrázta a fejét és így szólt:

— Lehet, hogy igazad van!

Egy órával később a két jó barát egyesített csapatai élén Jarmolin felé haladt.

A Sagloba emberei közül csak néhányan hiányoztak, mert álmukba meglepve, nem védekeztek fegyverrel. Bohun pedig, akinek az volt a feladata, hogy híreket szerezzen be, mindannyit élve fogatta el és senkit sem gyilkoltatott le.

VIII.

Bohunhoz, habár bátor és óvatos vezér volt, a Jeremiás herceg kipróbált emberei ellen való küldetésében hűtlen lett szerencséje. Szentül hitte, hogy a herceg tényleg egész haderejével vonul Krsywonos ellen, mert a Sagloba foglyul esett katonái maguk is azt hitték, hogy a herceg követi őket és neki is ezt mondták. A szerencsétlen hetman tehát elhatározta, hogy amily gyorsan csak lehet, Krsywonoshoz csatlakozik. Ez a terv azonban nehezen volt kivihető. Csak a harmadik napon tudott vagy készáz embert összeszedni, a többiek elhullottak a harcban vagy sebesülten heverték a csatatéren, a szik, lók és a nádas között bujkáltak, nem tudva hogy mit tegyenek és hova forduljanak. Bohun ugyan ennek a csapatnak sem vette sok hasznát, mert az emberek félték és a kedvüket is elvesztették s a legelső riadóra szétszaladtak volna. Pedig ezek válogatott harcosok voltak, jobb katonák nem igen akadtak volna az egész Sicsben. Csakhogy nem tudták, hogy Wolodyjovskij milyen kevés emberrel ütött rajtok és hogy a vereség csakis a gyors megütközés következménye volt.

Azt hitték, hogy ha nem is a herceggel magával, de egy nálok sokkal erősebb portyázó csapattal kerültek össze. Bohun lázban égett. Kezén megsebesült, összetiporta a ló, gyűlölt, halálos ellensége elmenekült a kezei közül, hire, neve megingott, mert ugyanazok a harcosok, akik a leveretés előtt való napon még vakon követték volna Krimbe, a pokolba, sőt akár a herceg ellen is, most elvesztették a benne való bizalmukat és bátorságukat és csak arra gondoltak, hogy miként juthatnának biztonságba. Pedig Bohun megtett mindent, amit csak egy gondos vezér megtehetett; semmit sem mulasztott el, az egész majori őrséggel vette körül és csak azért tartott pihenőt, mert a lovak, amelyek úgyszólván egy lélegzetre jöttek Komienicből, teljesen képtelenek voltak a további útra.

De Wolodyjovskij, aki ifjú korát a tatárok elleni harcokban töltötte el, mint farkas siklott az éjszakában az örök mellé, elfogta őket, mielőtt kiálthattak vagy lőhettek volna, és oly hirtelen csapott a pihenő csapatra, hogy maga Bohun is csak hányos állapotban tudott menekülni. Ha a rablóvezér erre gondolt, elsötétedett a világ a szemei előtt, fűt a feje és a szíve majd megrepedt. Ő, aki a Fekete-engeren megtámadta a törökalyákat, ő, aki a tatárokon Perepoig gázolt végig és a kánnak a felgyújtott faluk tűzével rendezett kivégítést, ő, aki a hercegnek egy ezredét Lubnie mellett,

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A polgári takaré- és segélyszövetkezet tegnap, szombaton d. u. 4 órakor tartotta meg dr. Kiss Döme elnöklété mellett évi rendes közgyűlését, melyen 42 tag 6595 üzlet rész képviselőjében vett részt.

Az igazgatóság jelentése, melyet Aczél Zsigmond ügyvezető igazgató terjesztett elő, örövendően emeli ki azon körülményt, hogy a

szövetkezet a lefolyt üzleti évben is az előző évhez képest egy a tagok, mint az üzlet rész számban gyarapodást mutat fel.

Ezen intézet eddigi fokozatos emelkedését igazolja a következő kimutatás:

1896. évben volt	492 tag	11643 üzlet rész
1897. >	1110 >	19774 >
1898. >	1422 >	25134 >
1899. >	1728 >	30284 >
1900. >	2057 >	40823 >
1901. >	2378 >	44953 >
1902. >	2431 >	48159 >

A lefolyt 1902-ik üzleti év anyagi tekintetben is a lehető legnagyobb volt, amennyiben a heti betétek átlaga az végén megközelíti az egy millió és 100 ezer koronát. Az elért 46.377 kor. 64 fillér tiszta nyereségből a felszámoló évtársulat minden egyes üzlet rész után 2 kor. 64 fillér esik, ami 57/10% kamatozásnak felel meg.

Az intézet fennállása óta az apródonként összegyűjtött heti betétekből már több mint 2 millió koronát s a reá eső osztalékért több mint 160.000 koronát fizetett vissza.

Miután egy a mérleg, mint az igazgatóság összes javaslatai elfogadtattak, a választás ejtett meg, mely szerint az igazgatóságba: Sarkadi Tihámér, ifj. Berger Sámuel, dr. Kiss Döme, Paczauer József, Schwarz Márton, dr. Radó Ignátz, Deutsch Simon, Weisz Ernő, dr. Adorján Emil, Berger Gyula, Sas Ede és Aczél Zsigmond; a felügyelő bizottságba pedig Blum Géza, Szilárdi Ernő, Czillér Imre, Bröder Jenő és Kovács Kálmán; pótagoknak pedig Lessner Alfréd és Ertler Mór egyhangulag választottak meg.

A közgyűlés az igazgatóságnak, valamint Aczél Zsigmond ügyvezető-igazgatónak és az egész tisztikarnak az elért fényes eredményért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Értéktőzsdé.

	Budapest, jan. 10.
Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	—
Rimamuranyi	509.50
Magyar jelzálog	472.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

	Budapest, jan. 10.
Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	6.—
Káposzta, repce, aug.	.96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. jan. 10-én	
Magyar aranyjárdék 4	120.40
Magyar koronajárdék	98.65
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₃	—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₂	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentési kötvény 4%	98.75
Italmérsi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentési kötvény	98.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	208.—
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	160.—
Osztrák járdék papirban	100.75
Osztrák járdék papirban	100.65
Osztrák járdék aranyban	120.50
Osztrák korona járdék	100.55
Osztrák államsorsjegyek	154.50
Osztrák magyar bank részvény	15.40
Magyar hitelbankrészvény	781.50
Osztrák hitelintézet részvény	690.50
Párisi vista	95.20
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.08
Németbirodalmi márka	117.08
Londoni vista	239.41
20 márkás arany	23.42

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetmény.

Van szerencsénk szövetkezetünk tagjait értesíteni, hogy az 1900—1902. évi 5-ik évtársulatunk betéteit s minden egyes 20 filléres üzlet rész után megállapított 2 kor. 64 fill. nyereséj-osztalékot vasárnap, e hó 11-én d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5 óráig fogjuk üzleti helyiségünkben kifizetni.

Nagyvárad, 1903. január 10.

A Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet igazgatósága.

Legelső nagyváradai zálog-kölcsön intézet!

NAGYVÁRAD, KOSSUTH-UTCZA 9. szám.

PÉNZKÖLCSON

Sorsjegyek és értékpapírok után: 2¹/₂ 0 0
Ekszerek után: 3³/₄ 0 0
Áru- és iparcikkek után: 4¹/₂ 0 0

számitunk
évesnyel-
denként

ZÁLOGBAN

levő sorsjegyeket és értékpapírokat kiváltunk és azokra magasabb kölcsönt olcsó kamatra adunk, vagy azokat a teljes napi árfolyamban megvesszük.

Vidéki megbízásokat a legpontosabban elintézzük és visszafizetéseket a legkisebb részletekben is elfogadunk.

Nagyobb üzleteknél feleinket a legnagyobb kedvezményben részesítjük.

KLEIN M. és FIA,

hat. engedélyezett zálogháza,

Nagyvárad, Kossuth-utca 9. szám.

Mélyen leszállított kamatláb!

A legolcsóbb nagyváradai zálogház!

A legolcsóbb nagyváradai zálogház!

Tisztelettel

Jutányos árak mellett kapható 145 ezer
tölgyfából hasított

2 méteres

szár az szőlőkaró.

Az ára a baromlaci erdőben 36 kor., vagy
a széplaki állomáson, waggonba rakva
44 korona ezrenként

Értekezhetni *gr. Zichy vezári er-
dőgondnokságánál, Pappfalván.*

Állomás: Széplak.

101

Belépési felhívás!

a filléres

TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET
IV. évtársulatába.

A Filléres Takarékszövetkezet
1903. év január 1-én új évtársulatot
nyit.

Egy üzletrészek alapját az évtársulat
tartama alatt — 3 éven át — hetenként
kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki-
tetszésszerűen számban jegyezhet üzletré-
szeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrés-
zről a tagok részére kisebbszertű hetenként
ismétlődő betétek által a vagyonyűjtést le-
hetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen
tagok befizetések arányában olcsó kamatláb
mellett kölcsönöket kaphassanak.

A beiratások a *Leszámitoló és Jelző-
logbank helyiségében (Bémer-tér Lévay-
palota)* eszközölhetők, a befizetések ugyanott
lesznek teljesítendőek.

A vidéki beiratkozók a befizetéseket a
postatakarékpénztár útján díjmentesen telje-
síthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér
beiratási díj fizetendő.

*Egy heti befizetéssel már a mai nap-
tól fogva minden beiratkozó megkapja a
nevére kiállított könyvecskét.*

Nagyvárad, 1902. október hó. 48

„FILLÉRES”
takarékszövetkezet.

A lejárt évtársulat minden 20 fillér heti
befizetése után 31 K. 20 fill. 16két és 2 K. 60 fill.
osztalékot fizetett készpénzben.

U J B O R.

Saját nagyváradi termései, **idei új bo-
rom leüvegezését megkezdvén, az fo-
lyó hó 5-től Schlauch-tér, 18. sz.
laksomról**

literenként 32 kr. árban

áruba bocsátom.

Egyéb boraim és különösen **ménesi,
gyoroki** saját termelésű

arany érmeiket nyert finom fajboraim

az ismert árakon kerülnek eladásra.

Hordóban tetemes árengedmény.

**Ujbornál 50 liternél 19 kr., 100 liternél
18 kr. literenkénti árat számítok fogyasztási
adó nélkül.**

MOLNÁR LAJOS

szőlőbirtokos,

Slauch-tér 18. szám.

370

Még itt
soha nem létezett!

Legolesőbb
fűszer
bevásárlási forrás

MERTZ-féle

üzletben

Körös-utca. Telefon: 448.

**MAI NAPTÓL KEZDVE:
ajándék! CZUKOR! ajándék!**

Egy kiló finom Cuba kávé	1 frt 60 kr.
Egy kiló cukor hozzá ajándékul.	— frt 80 kr.
Fél kilogram finom Cuba kávé	— frt 40 kr.
Fél kiló cukor hozzá ajándékul.	— frt 40 kr.
Negyed kiló finom Cuba kávé	— frt 40 kr.
Negyed kiló cukor hozzá ajándékul.	— frt 40 kr.
Egy kilogram finom Ceylon Cuba kávé	2 frt — kr.
Egy kiló cukor hozzá ajándékul.	— frt — kr.
Fél kilogram finom Ceylon Cuba kávé	1 frt — kr.
Fél kilogram cukor hozzá ajándékul.	— frt 50 kr.
Negyed kiló finom Ceylon Cuba kávé	— frt 50 kr.
Negyed kiló cukor hozzá ajándékul.	— frt 50 kr.
Egy kiló legfinomabb Extr. Cuba kávé	2 frt 40 kr.
Egy kiló cukor hozzá ajándékul.	— frt 20 kr.
Fél kiló legfinomabb Extr. Cuba kávé	1 frt 20 kr.
Fél kiló cukor hozzá ajándékul.	— frt 60 kr.
Negyed kiló legfinomabb Extr. Cuba kávé	— frt 60 kr.
Negyed kiló cukor hozzá ajándékul.	— frt 60 kr.

Valódi «FRANCK»-kávé, eredeti ládikákban:

1/2 kiló 10 kr. 1/4 kiló 12 kr. 1/2 kiló 22 kr.

TEA, legfinomabb **császár-keverék**, negyed kiló 2 frt 50 kr.
Hozzá egy kiló cukor ajándékul.

Egyben ajánlom legjobbnak elismert fűszer, csemege, liszt és főzelék
nagyraktáramat, olcsó árakon!

Narancs és Czitrom 6 darab 10 kr.

CSEMEGE SZŐLLŐ! 5 kilós kosár 2 fr.

ALMA, tiroli **bőr-kormos** és más fajok.

Egy liter finom petroleum 13 kr.
Egy liter salon petroleum I. 16 kr.
Egy liter császár olaj, legfinomabb 18 fr.

Elvem most is a régi pontos mérleg és szolid kiszol-
gálás mellett a **legjobbát a legolesóbban** jó hírnévem érde-
kében mindenkor kiszolgálni. **Kérem ezen alkalmat felhasznál-
náni.** — További szíves pártfogásukat kérve, tisztelettel

MERTZ NÁNDOR UTÓDA.

Nagyvárad, Körös-utca. Telefon 448.

Ingyen!

1 kilogram kávéhoz 1 kiló cukor.

Ingyen!

1 kilogram kávéhoz 1 kiló cukor.

A jelzett kávék üzletben és kirakatomban megtekinthetők.

1 liter petroleum 13 kr.

1 liter petroleum 13 kr.

A jelzett kávék üzletben és kirakatomban megtekinthetők.

1 liter petroleum 13 kr.

Lelkészek, tanítók, katolikus egyesületek, keresztény szövetkezetek partfogásába ajánljuk

Helvey Lajos dr. könyvét:

A

Vasárnap délután

című pompás népies elbeszélés-kötetet A derék könyvecskének minden plebánia és iskola könyvtárában, valamennyi egyesületünk és szövetkezetünk asztalán helyet kell foglalnia. Ára postai bérmentes küldéssel egy korona. Pénz előzetes beküldése mellett megrendelhető a szerző címén, Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28/a.

**A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller**

egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” csegjegyzessel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
** csász. és kir. udvari szállítók. **
Rudolstadt.

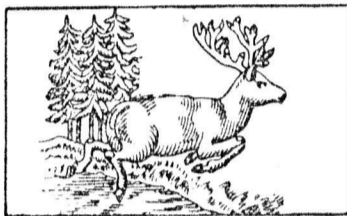
SCHICHT-szappan

109

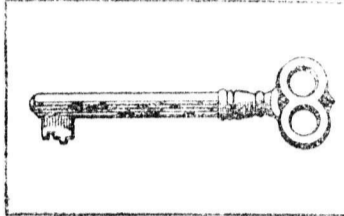
„SZARVAS”

vagy

„KULCS”

JEGYGYEL.

Legjobb, legkiadósabb s ezért a legolcsóbb
SZAPPAN! ————— Mindenütt kapható!

40 év óta fennálló saját asztalos- és kárpitos-műhely.

Nem gyári, de kizárólag az ország és a külföld elsőrendű műhelyeiből beszerzett **fa- és vasbutorok**, valamint **kárpitozott berendezések** nagy választéku raktára

NAGYVÁRAD,
Zöldfa-u. 34. sz.

WALLERSTEIN FERENCZ

Papp György-féle
házban, a volt
Erber helyiségben.

butor nagykereskedése.

1901. májustól áthelyeztetett Zöldfa-u. 34. sz. Sörház-sikátorral szemben.

Elegáns háló, ebédlő, úri szoba és szalon berendezések minden kivitelben, stilszerű szilárd, első minőségű anyagból. Szőnyegek és butorszövetek nagy választékban. | Kárpitozott butoraim saját műhelyemben készülnek.

Lakások kárpitozását, vagyis tapétirozását elvállalom.

Legjobb gyártmányu zongorák, pianinok és tűzmentes vas- és pénzszekrények kaphatók.

1091. májustól Zöldfa-utca 34. sz.
Sörház-sikátorral szemben.

Sörház-sikátorral szemben.

Javítások gyorsan és pontosan
eszközölhetnek.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA. BAZÁR-ÉPÜLET.

Olcsó árakban utólréhetetlen!!

Bámulatot keltő farsangi czikkek!

Ugyisintén

minden rőfös-árakban meglepő nagy választék!

